
De Nederlandse universiteiten: Naar een *echt* nieuw academisch jaar!

1. VAN HIËRARCHIE NAAR ZEGGENSCHAP
2. VAN INHOUDSLOOS MANAGEMENT
NAAR INHOUDELIJK BELEID
3. VAN GELDVERSPILLING NAAR
FINANCIERING VAN ONDERWIJS EN
ONDERZOEK

Veel collega's, studenten, en ook sommige universiteitsbestuurders, beleidsmakers en politici onderkennen momenteel de problematische stand van zaken aan de Nederlandse universiteiten. Hoewel er hier en daar kleine aanpassingen voorgesteld of doorgevoerd zijn, is er van een substantiële verandering nog geen sprake. Het doel van het Platform Hervorming Nederlandse Universiteiten (H.NU) is om vanuit de heersende onvrede en de rondzwevende ideeën te werken aan een substantiële wijziging van de cultuur en structuur van onze universiteiten.

Kenmerken van de huidige situatie

- Onder medewerkers en studenten heerst een breed gedeelde onvrede. Vaste stafleden zijn murw geslagen door jarenlange opeenstapeling van top-down maatregelen. Hoge werkdruk en slechte perspectieven treffen vooral jonge stafleden (onder wie veel vrouwen) die hier niets tegen kunnen ondernemen vanwege hun preciaire positie in tijdelijke banen. Studenten worden geconfronteerd met een lagere onderwijskwaliteit en hogere financiële drempels.
- Deze problemen komen voort uit een doorgeslagen economisering, hiërarchisering en bureaucratisering.
In toenemende mate is wetenschappelijk onderzoek verstrengeld geraakt met allerlei financiële belanghebbenden van buiten de universiteit, waaronder het bedrijfsleven. Universiteiten worden ook zelf als bedrijven bestuurd, volgens criteria van rendement en concurrentie. Kwantitatieve metingen en sturing op 'output' van onderzoek en onderwijs, die onvoldoende rekening houden met inhoudelijke kwaliteitscriteria of substantiële verschillen tussen disciplines, hebben de overhand gekregen. Een hiërarchische bestuursstructuur heeft haar intrede gedaan, met bestuurders en managers die veelal zonder 'spookennis' aan het personeel contraproductieve maatregelen opleggen, in een hardnekkige maar vergeefse poging om grip te krijgen op de primaire processen van onderwijs en onderzoek. Ook de opleiding van studenten tot deskundige, verantwoordelijke en mondige werknemers en burgers komt door genoemde tendensen steeds meer in het geding.

Een *echt* nieuw academisch jaar vraagt een ander beleid

1. VAN HIËRARCHIE NAAR ZEGGENSCHAP

- Een bestuursvorm waarin wetenschappers, studenten en ondersteunend personeel mee kunnen spreken en besluiten over die zaken waarvan zij het meeste verstand hebben. Als eerste stap: verkiezing van de rector en decanen
- Erkenning van relevante verschillen tussen de alfa-, bèta- en gammawetenschappen

2. VAN INHOUDSLOOS MANAGEMENT NAAR INHOUDELIJK BELEID

- Inhoudelijke criteria in de beoordeling van onderwijs en onderzoek
- Al het onderwijs geworteld in academisch onderzoek
- Substantieel terugdringen van excessieve en krampachtige controlemechanismen

3. VAN GELDVERSPILLING NAAR FINANCIERING VAN HET PRIMAIRE PROCES

- Een 'universitaire enquête' naar de kosten van mislukte fusies
- Geld voor topsalarissen bestuurders, peperdure outsourcing, constant uitdijende marketing en PR-afdelingen terug naar de financiering van onderzoek en onderwijs

Platform Hervorming Nederlandse Universiteiten

H.NU is een initiatief van wetenschappers afkomstig van alle Nederlandse universiteiten. Voor (achtergrond)informatie, actuele ontwikkelingen, steunbetuigingen en concrete verbeterplannen: zie <http://platform-hnu.nl>. Contact: contact@platform-hnu.nl.